

Z PRACY DORADCZEJ

ZOFIA SZALCZYK
*Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Sielinku*

CZTERDZIEŚCI LAT FUNKCJONOWANIA PAŃSTWOWEGO SYSTEMU UPOWSZECHNIANIA POSTĘPU W ROLNICTWIE I DORADZTWA ROLNICZEGO W WOJEWÓDZTWIE POZNAŃSKIM.⁽¹⁾

Terenowe doświadczalnictwo rolnicze RRZD - WOPR w Sielinku

Jednym z podstawowych zadań RRZD-WOPR było prowadzenie doświadczalnictwa rolniczego w celu sprawdzania i adaptacji w warunkach przyrodniczych i gospodarczych naszego regionu wyników prac naukowo-badawczych uzyskanych przez ośrodki naukowe, instytuty rolnicze i wyższe uczelnie. Obok adaptacji wyników placówek badawczych RRZD w Sielinku prowadził wiele własnych tematów agro- i zootechnicznych. Były to zagadnienia szczególnie aktualne dla województwa poznańskiego, a nie podjęte przez inne placówki.

Pierwsze doświadczenia (w latach 1957-1959) przeprowadzono tylko na polach własnego gospodarstwa. Doświadczenia te miały na celu ustalenie optymalnych terminów siewu, zasad stosowania nawozów sztucznych, chemicznego zwalczania chwastów itp. Doświadczenia prowadzone przez RRZD, od 1960 roku, były ściśle powiązane z wynikami badań naukowych i miały na celu sprawdzenie tych wyników, a następnie przekazanie ich do praktyki za pośrednictwem TPI lub innych pracowników terenowych.

W latach siedemdziesiątych tematyka doświadczeń obejmowała prace dotyczące nawożenia intensywnych odmian zbóż, chemicznego zwalczania chwastów w zbożach, uprawy kukurydzy i ziemniaków. Prowadzono także doświadczenia mające na celu ustalenie właściwego doboru nowych odmian strączkowych, które umożliwiłyby zwiększenie produkcji pasz na glebach lekkich. Doświadczenia z kukurydzą przeprowadzone w Sielinku stanowiły część badań

(1) Jest to II część artykułu. Część pierwsza została zamieszczona w ZDR 1/97.

naukowych dotyczących uprawy kukurydzy. Za te badania w 1973 r. przyznana została nagroda zespołowa Ministra Rolnictwa. Niektóre prace doświadczalne prowadzone przez RRZD-WOPR miały charakter wieloletni i kompleksowy. Przykładem takiego kompleksowego opracowania był cykl doświadczeń prowadzonych pod kierunkiem Jerzego Górnego nad intensyfikacją produkcji pasz własnych. W 1975 r. zespół pracowników WOPR i AR w Poznaniu opracowujących ten temat uzyskał nagrodę II stopnia Ministra Rolnictwa.

Doświadczalnictwo terenowe prowadzone przez WOPR i RRZD w Sielinku pozwoliło na szerokie rozpoznanie warunków przyrodniczo-glebowych województwa i wypracowanie technologii roślinnej dostosowanej do lokalnych warunków.

W zakresie produkcji zwierzęcej prowadzono głównie doświadczenia żywieniowe oraz prace hodowlane we własnym gospodarstwie, we współpracy z Akademią Rolniczą w Poznaniu. Prace hodowlane miały na celu uzyskanie wysoko wydajnego bydła typu mleczno-mięsnego. Praca ta zaowocowała w 1968 roku uznaniem obory za zarodową. Interesujące prace hodowlane przeprowadzono również nad świnią złotnicką białą. Pracami tymi kierował prof. dr Stefan Aleksandrowicz z AR w Poznaniu. W roku 1969 chlewnię rasy złotnickiej w Sielinku, uznano jako pierwszą w kraju za zarodową.

Prace hodowlane prowadzone pod kierunkiem prof. Zdzisława Śliwy z AR w Poznaniu w owczarni zarodowej miały zaowocować uzyskaniem uszlachetnionej długowłnistej owcy polskiej typu poznańskiego. Materiał hodowlany rozprowadzano do licznych gospodarstw rolnych w kraju, co przyczyniło się do podniesienia poziomu produkcji zwierzęcej.

Działaność w zakresie doświadczalnictwa terenowego została zakończona w roku 1990. Po ostatniej reorganizacji Ośrodka doświadczalnictwo zostało zlikwidowane w związku z zaprzestaniem finansowania tej działalności.

Upowszechnianie postępu i doradztwo rolnicze w latach 1982-1990

WOPR w Sielinku wraz z przejściem służby rolnej z gmin przejął bezpośrednią odpowiedzialność za państwowe doradztwo rolnicze w województwie poznańskim. Obok dotychczasowych zadań upowszechniania postępu w rolnictwie pojawił się obowiązek świadczenia usług doradczych dla producentów rolnych. Zmieniła się pozycja WOPR w systemie upowszechniania postępu rolniczego. Do tej pory WOPR był jednym z wielu ogniw systemu postępu rolniczego, teraz stał się ogniwem głównym. Wynikało to z faktu przejęcia przez WOPR funkcji koordynacyjnej wobec innych partnerów, zajmujących się także wdrażaniem i upowszechnianiem postępu rolniczego.

Okres po 1982 roku cechował się dużym wzrostem zatrudnienia. Na jednego doradcę przypadało wówczas około 170 gospodarstw indywidualnych.

W okresie przemian, w 1982 roku, w WOPR zostały dokonane zmiany organizacyjne: zlikwidowano TPI (Terenowe Punkty Informacji), wprowadzono strukturę dwustopniową: działy specjalistyczne w "zakładzie" i gminne zespoły doradztwa rolniczego w terenie. Każdą gminę w województwie podzielono na rejony o liczbie 150-200 gospodarstw indywidualnych. W rejonie pracował rejonowy specjalista doradztwa rolniczego. W każdej gminie powołano specjalistki wiejskiego gospodarstwa domowego. Pracą zespołu specjalistów rejonowych w gminie kierował gminny specjalista doradztwa rolniczego.

Gospodarstwa wdrożeniowe nadal były wykorzystywane jako miejsca demonstracji nowości oraz obiekty dydaktyczne. W każdej gminie było jedno gospodarstwo wdrożeniowe. WOPR był zobowiązany do świadczenia tym gospodarstwom doradztwa indywidualnego i zapewnienia najnowszych środków produkcji. Tematyka wdrożeń była ściśle związana z zaleceniami Ministerstwa Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej i aktualnymi potrzebami województwa. Rocznie realizowano około 30 tematów wdrożeniowych. W związku z uprzywilejowaną sytuacją gospodarstw wdrożeniowych rolnicy krytykowali organizację wdrożeń ograniczonych tylko do tych gospodarstw. Po 1989 roku zrezygnowano z upowszechniania postępu poprzez gospodarstwa wdrożeniowe.

Zakres merytoryczny działalności WOPR był bardzo szeroki. Starano się objąć działalnością wszystkie dziedziny rolnictwa, a jednocześnie spełnić oczekiwania wdrożeniowe placówek naukowo-badawczych resortu rolnictwa. Głównym zadaniem upowszechnieniowym w latach osiemdziesiątych było wprowadzenie do praktyki rolniczej tak zwanych kompleksowych technologii produkcji roślinnej. Rolnicy, którzy wprowadzali technologie kompleksowe, mieli zapewnione doradztwo odmianowe i nawozowe oraz doradztwo w zakresie ochrony roślin. Doradztwo odmianowe prowadzono we współpracy z Centralnym Ośrodkiem Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej. WOPR był zobowiązany do zapewnienia rolnikom właściwych odmian roślin dla poszczególnych technologii kompleksowych. Doradztwo w zakresie ochrony roślin realizowano wspólnie z Wojewódzką Stacją Kwarantanny i Ochrony Roślin.

Od 1984 roku zaczęto działania w zakresie doradztwa ekonomiczno-organizacyjnego. Służba rolna została przygotowana do posługiwania się metodą planowania programu przy opracowywaniu projektów reorganizacji gospodarstw, dzisiaj nazywanych biznesplanami. Był to pierwszy krok do prowadzenia doradztwa rolniczego z wykorzystaniem rachunku ekonomicznego. Podjęto próby wykorzystania techniki komputerowej w doradztwie.

Budowany przez ponad trzydzieści lat system upowszechniania ukierunkowany był na postęp w technologiach produkcji rolniczej, w celu maksymalizowania produkcji. Znaczną część zasobów kadrowych i rzeczowych kierowano do małej grupy gospodarstw rolnych. Wprowadzenie w 1989 roku gospodarki ryn-

kowej oraz duża redukcja kadry doradczej wywołały konieczność dostosowania systemu upowszechniania postępu rolniczego do tych nowych warunków.

Działalność ODR w zakresie doradztwa rolniczego w latach 1991 - 1995

Utworzony w 1991 roku ODR stanął przed koniecznością dostosowania zadań do gospodarki wolnorynkowej w rolnictwie. Zmiany wymuszała także 50% redukcja zatrudnienia. Ograniczono doradztwo indywidualne i zastosowano grupowe metody pracy, które pozwalały na możliwie szerokie oddziaływanie na środowisko rolnicze. Zorganizowano rejonowe zespoły doradztwa rolniczego. W ten sposób utworzono trzy poziomy organizacjami:

- *poziom podstawowy (gminny)*: na terenie każdej gminy pracuje co najmniej jeden doradca rolników,
- *poziom rejonowy*: województwo podzielono na 10 rejonowych doradczych, w każdym rejonie pracuje kierownik rejonu i 1-2 doradców ds. wiejskiego gospodarstwa domowego,
- *poziom wojewódzki (centrala ODR)*: zespół specjalistów branżowych wspomagający terenową służbę doradztwa rolniczego.

W celu uspołecznienia doradztwa rolniczego powołano Wojewódzką Społeczną Radę Doradztwa Rolniczego oraz 10 Rejonowych Rad Doradztwa Rolniczego. W nowej organizacji przyjęto także zasadę bliskiej współpracy służby doradczej ze szkołami rolniczymi. Siedziby rejonów doradczych zlokalizowano, gdy było to możliwe, w zespołach szkół rolniczych.

Przy ustalaniu zadań i organizacji pracy służby doradczej wykorzystano procedury, zalecanej przez FAO, metody MMA (problemowe, marketingowe podejście do doradztwa rolniczego). Jest to metoda doradztwa grupowego. Wdrażanie tej metody rozpoczęto już w 1991r. Szczególną uwagę zwracano na ustalanie priorytetów i zadań doradczych na podstawie badania sytuacji wybranej grupy rodzin rolniczych. Natomiast pracę doradczą planowano w formie programów doradczych.

Wspólnie ze Społeczną Radą Doradztwa Rolniczego wypracowano priorytety w działalności ODR. Zgodnie z nimi głównymi obszarami działania są:

- poprawa efektywności produkcji w podstawowych kierunkach produkcji rolniczej (zboża, ziemniaki, buraki cukrowe, mleko, trzoda chlewna, bydło mleczne, bydło opasowe),
- informowanie producentów rolnych o rynku zbytu produktów rolniczych i zakupu środków do produkcji rolnej,

- edukacja rolników w zakresie prowadzenia rachunku ekonomicznego oraz organizowanie różnych form samopomocy producentów rolnych,
- wspieranie idei przedsiębiorczości i pomoc w rozwijaniu inicjatyw gospodarczych w celu pozyskiwania dodatkowych źródeł dochodów,
- pomoc rodzinom rolniczym w poprawie warunków socjalno-bytowych,
- promocja postępu hodowlanego w rolnictwie,
- rozwój aktywności zawodowej młodych rolników,
- popularyzacja rolnictwa integrowanego i zagadnień ochrony środowiska.

Wymienione wyżej priorytety znalazły swoje odzwierciedlenie w programach doradczych, działalności upowszechnieniowej, szkoleniach rolniczych i wydawnictwach ODR.

Programy doradcze

Podstawowym kierunkiem pracy terenowej służby doradczej w latach 1991-1994 była realizacja programów doradczych. Każdy z programów miał określony cel główny planowany do osiągnięcia z udziałem rolników uczestniczących w programie oraz wykaz zadań do wykonania przez doradcę i rolników.

W programach z zakresu produkcji roślinnej głównym celem był wzrost dochodowości gospodarstwa, poprzez podniesienie plonów i zmniejszenie kosztów produkcji oraz poprawę jakości produktów końcowych. Zadania doradcze w tych programach koncentrowały się na doborze właściwego stanowiska w zmianowaniu, optymalizacji nawożenia z uwzględnieniem map zasobności gleb, doborze odmian do określonego stanowiska i kierunku produkcji, stosowaniu kwalifikowanego materiału siewnego, racjonalnym zastosowaniu środków ochrony roślin oraz przygotowaniu płodów rolnych do sprzedaży, zgodnie z wymaganiami i sytuacją na rynku.

W programach dotyczących produkcji zwierzęcej za cel główny przyjęto poprawę ekonomicznej efektywności produkcji, poprzez wzrost wydajności jednostkowej zwierząt, zmniejszenie kosztów produkcji i nakładów pracy oraz poprawę jakości sprzedawanych produktów.

W zakresie chowu trzody chlewnej zadania doradcze obejmowały głównie problemy odpowiedniego doboru materiału hodowlanego i prawidłowego rozrodu loch oraz racjonalnego żywienia zwierząt, w aspekcie jakości mięsa wieprzowego oraz rachunku ekonomicznego. Szczególną wagę przywiązywano do programów związanych z chowem bydła mlecznego, w związku z występującą tendencją spadku produkcji mleka w województwie. Również w programach z produkcji zwierzęcej ODR dostarczał informacji o możliwościach zbytu i wymaganiach rynku.

Pierwszy cykl programów wykazał skuteczność systematycznej pracy doradców z grupami celowymi rolników. Praca ta zaowocowała wyeliminowaniem przez rolników typowych błędów w organizacji i technologiach produkcji oraz poprawę wyniku ekonomicznego w gospodarstwach rolnych.

Poza programami doradczymi ODR prowadził inne działania mające na celu upowszechnienie w praktyce rolniczej wyników badań, osiągnięć technicznych i organizacyjnych z zakresu rolnictwa. Upowszechnianie tych innowacji odbywało się poprzez demonstracje, pokazy, szkolenia, wystawy i publikacje.

Jednym z najważniejszych działań stała się edukacja ekonomiczna i marketingowa rolników. Dotyczyło to głównie upowszechniania kalkulacji dochodu bezpośredniego, wdrażania rachunkowości rolnej i jej wykorzystania w zarządzaniu indywidualnym gospodarstwem rolnym, popularyzacji zasad gospodarki rynkowej. Od 1994 roku wdrażany jest program rachunkowości rolnej z zastosowaniem programu komputerowego „Książka 2.0”. W 1995 roku doradcy współpracowali z 148 rolnikami prowadzącymi ww. rachunkowość rolną. ODR wdrożył metodę kalkulacji dochodów bezpośrednich podstawowych kierunków produkcji rolniczej (pszenica, żyto, pszenżyto, jęczmień, rzepak, buraki cukrowe, ziemniaki, groch, rośliny pastewne, mleko, żywiec wieprzowy, żywiec wołowy).

Opracowano także i wdrożono system gromadzenia i upowszechniania informacji w zakresie skupu, sprzedaży i usług. W celu ułatwienia procesów optymalizacji decyzji gospodarczych wdrożono rolnicze programy komputerowe. Należą do nich programy technologiczne, programy ekonomiczne do prowadzenia bieżącej kalkulacji rolniczej oraz programy pozwalające na całościowe ujęcie gospodarstwa z możliwością opracowania „biznesplanów”.

Nowym obszarem działania ODR stała się problematyka ekologii i ochrony środowiska: zasady produkcji żywności zgodnie z wymogami organizacji atestujących, metody integrowanej produkcji owoców i warzyw. W gospodarstwach rolnych wdrażane są przykłady prostych oczyszczalni ścieków oraz bezpieczne dla środowiska źródła energii. Wdrażano również i upowszechniano projekt nowego kierunku w działalności gospodarstw rolnych, a mianowicie agroturystykę. Z pomocą ODR działalność agroturystyczną podjęło 30 gospodarstw rolnych.

Wystawy rolnicze

W celu dotarcia do szerokiego kręgu rolników woj. poznańskiego, z najnowszymi propozycjami w zakresie technologii produkcji rolniczej, ODR rozwinął działalność wystawienniczą. Wybudowanie nowych obiektów wystawowych w latach 1994-1995 umożliwiło organizowanie wystaw o szerokim zasięgu oddziaływania. Na program wystawienniczy ODR składają się:

- Dni Otwartych Drzwi w ODR Sielinko obejmujące regionalną wystawę zwierząt hodowlanych, wystawę środków do produkcji rolnej, promocję firm działających na rzecz rolnictwa, kolekcję roślin uprawnych,
- wojewódzkie wystawy specjalistyczne: giełda materiału siewnego, postępu w produkcji roślinnej, wystawy koni, aukcje zwierząt, postępu w gospodarstwie domowym, festyny młodzieży rolniczej,
- wystawy rejonowe: dni pola w poszczególnych rejonach lub gminach,
- gminne wystawy rolnicze,
- ekspozycje promujące ODR na innych wystawach (POLAGRA, dożynki, różne wystawy krajowe).

Szczególnym kierunkiem działania ODR na rzecz społeczności wiejskich jest organizacja turnieju „Moja Wieś Aktywna”, którego głównym celem jest aktywizowanie mieszkańców poszczególnych wsi i integrowanie środowiska wiejskiego. Turniej ma także za zadanie kultywowanie tradycji wsi wielkopolskiej. W 1996 roku w turnieju uczestniczyło 75 wsi z całego województwa.

Inne formy działania

ODR pomógł grupie rolników w utworzeniu przykładowego Kółka Maszynowo-Doradczego z siedzibą w Sielinku.

Zorganizowano 11 klubów młodzieży rolniczej „Młodzi Gospodarni”.

Od 1994 roku ODR współpracuje z Międzynarodowymi Targami Poznańskimi w zakresie organizacji wystaw zwierząt. W roku 1995 na terenie ODR w Sielinku zorganizowano wystawę zwierząt gospodarskich w ramach POLAGRY '95.

Od kwietnia 1994 roku ODR opiniuje i opracowuje plany przedsięwzięć gospodarczych, które są niezbędne przy ubieganiu się o kredyty preferencyjne dofinansowywane przez ARiMR. W 1996 wydano 1054 opinii. Wzrost zainteresowania rolników tymi kredytami i coraz większa liczba linii kredytowych powodują, że działalność ta staje się obecnie jednym z głównych zadań ODR.

Działalność oświatowa RRZD-WOPR-ODR w Sielinku

Jednym z zasadniczych zadań RRZD-WOPR-ODR Sielinko, przez cały okres jego funkcjonowania, było organizowanie doszkącania i doskonalenia zawodowego pracowników rolnictwa, a w szczególności gminnej służby rolnej. Od 1962 roku RRZD prowadził systematyczne szkolenia agronomów gromadzkich. W 1963 r. RRZD podjął współpracę z Ośrodkiem Informacji Fachowej Agronoma, działającym przy redakcji „Poradnika Gospodarskiego”. Organizowano wspólnie szkolenie agronomów w 10 punktach konsultacyjnych, zlokalizowanych na terenie województwa. Od 1966 roku począwszy organizowano w Sie-

linku stacjonarne kursy dla służby rolnej całego województwa. Wybudowanie własnego domu szkoleniowego umożliwiło permanentne prowadzenie kursów stacjonarnych dla czterdziestoosobowych grup. W latach 1966-1969 RRZD przeszkolił 464 agronomów i 299 zootechników gromadzkich. Cała służba rolna województwa poznańskiego była szkolona w tym systemie. Przestał on formalnie funkcjonować w roku 1989. Aktualnie szkolenie służby doradczej odbywa się w zróżnicowanych formach dydaktycznych organizowanych przez ODR i inne ośrodki szkoleniowe.

Drugim kierunkiem działalności szkoleniowej RRZD i WOPR były różne formy kursów i seminariów dla pracowników instytucji obsługi rolnictwa. W czasach tzw. obligatoryjnego systemu doskonalenia zawodowego kadr inżynierijno-technicznych (do 1982 roku) w RRZD i WOPR organizowano liczne kursy specjalistyczne II i III stopnia. Liczbę organizowanych kursów można zilustrować na przykładzie typowego pod tym względem 1979 roku. Zorganizowano wówczas 134 kursy II stopnia i 108 kursów III stopnia, razem 242 kursy dla 7010 uczestników. Uczestnikami kursów byli pracownicy inżynierijno-techniczni PGR, RSP, WZKR, przedsiębiorstw budownictwa rolniczego i innych instytucji obsługi rolnictwa. Szczególnym rodzajem szkolenia były kursy z zakresu mechanizacji rolnictwa, których celem było przygotowanie kwalifikowanej kadry mechanizatorów. W podanym wyżej, przykładowym 1979 r., zorganizowano takich kursów 75 dla 2050 mechanizatorów z WZKR, PGR, RSP.

Trzecim kierunkiem w działalności szkoleniowej WOPR w Sielinku była tzw. „pozaszkolna oświata rolnicza”, której głównym podmiotem byli rolnicy indywidualni. Pozaszkolna oświata rolnicza to zaoczny system dokształcania zawodowego rolników, obejmujący kursy kwalifikacyjne na tytuły robotnika kwalifikowanego i mistrza w zawodach rolniczych.

W województwie poznańskim do 1973 roku koordynacją szkoleń rolniczych zajmowały się inspektoraty oświaty rolniczej wydziału rolnictwa, leśnictwa i skupu PPRN. W 1973 r. działalność inspektoratów oświaty rolniczej przekazano tzw. wiodącym szkołom rolniczym. Szkołę wiodącą nazwano: Szkoła Powiatowa Centrum Kształcenia Rolniczego. Szkoły Powiatowe przejęły całokształt spraw oświaty rolniczej, w tym także oświaty pozaszkolnej. Realizowały te zadania we współpracy z RRZD. Od 1977 r., po utworzeniu w WOPR Ośrodka Szkolenia i Doskonalenia Kadr, całość spraw związanych z koordynacją pozaszkolnej oświaty rolniczej została przejęta przez WOPR.

ODR także prowadzi szeroką działalność oświatową. Niezwykle ważnym problemem teraźniejszości jest edukacja ekonomiczna ludności rolniczej, mająca pomóc rolnikom indywidualnym w zaadaptowaniu się do gospodarki rynkowej. Organizowanie kursów i seminariów z zakresu ekonomiki, marketingu oraz problemów przedsiębiorczości stanowi obecnie jeden z głównych zadań służby doradczej.

Rozwój działalności szkoleniowej ODR Sielinko można zobrazować za pomocą statystyki na przykładzie jednego tylko roku 1995. W tym roku zrealizowano łącznie 420 szkoleń: 60 dotyczyło ekonomii i marketingu, 269 technologii produkcji, 30 wiejskiego gospodarstwa domowego, 25 agroturystyki, 11 ochrony środowiska, 5 różnych problemów rolniczych.

Szczególną formą działalności oświatowej ODR są olimpiady wiedzy rolniczej. Od 1991 roku organizowana jest także Wojewódzka Olimpiada Rolnicza, której uczestnikami są młodzi rolnicy.

Działalność wydawnicza RRZD- WOPR-ODR w Sielinku

Jednym z najważniejszych środków w całości kształcenia prac wdrożeniowych, upowszechnieniowych i szkoleniowych były wydawnictwa własne Ośrodka. Tematyka wydawnictw łączyła się z aktualną tematyką doświadczeń, wdrożeń i demonstracji prowadzonych przez Ośrodek.

W latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych opracowywano i publikowano instrukcje i ulotki zawierające wskazówki dotyczące demonstracji i pokazów dla inspektorów i służby rolnej. Do 1969 roku wydano 53 instrukcje wdrożeniowe i 16 tytułów ulotek. Wszystkie wydawnictwa dotyczyły problemów produkcji rolniczej.

W 1970 r. w RRZD utworzono Dział Wydawnictw i Informacji. Natomiast w 1974 r. uruchomiono własną, bardzo nowoczesną w tamtych latach poligrafię, co spowodowało intensywny rozwój działalności wydawniczej.

Od 1970 r. wydawano roczniki prezentujące dorobek Ośrodka. W latach 1970-1974 był to „Biuletyn Informacyjny z Działalności Zakładu”, w latach 1975-1983 „Problemy postępu rolniczego w Wielkopolsce”, a w okresie 1984-1990 „Węzłowe problemy upowszechniania postępu rolniczego w województwie poznańskim”.

W latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych publikowano opracowania prezentujące nowości we wszystkich dziedzinach rolnictwa, a także w zakresie wiejskiego gospodarstwa domowego. Każdego roku wydawano ponad 100 tytułów, o łącznym nakładzie 100-200 tys. arkuszy drukarskich.

Od 1976 r. wydawano kwartalnik „Zalecenia dla służby rolnej”. Było to lokalne czasopismo instruktażowo-informacyjne adresowane do szerokiego kręgu odbiorców, ale przede wszystkim do służby doradczej województwa poznańskiego. Treść poszczególnych numerów kwartalnika dostosowywana była do pór roku. Duże znaczenie miał dział - wymiana doświadczeń. Ostatni numer Zaleceń wykonał wiosną 1991 r.

Od lipca 1991 r. ODR jest wydawcą ogólnokrajowego czasopisma „Poradnik Gospodarski”. Po przejęciu praw wydawniczych i redakcji Poradnika wydawca zmienił linię programową czasopisma. Zgodnie z nową koncepcją programową

„Poradnik Gospodarski” jest miesięcznikiem adresowanym do rodzin rolniczych, podejmującym szeroki wachlarz problemów gospodarstw rolniczych. Najważniejsze miejsce zajmują w nim problemy przedsiębiorczości, ekonomii i rynku.

Od 1993 r. ODR wydaje także lokalne czasopismo „Nasze Wiadomości Rolnicze”. Jest to miesięcznik adresowany do rolników wschodniej części województwa, a szczególnie dla gminy Września i gmin sąsiednich. Poza tym wydawane są każdego miesiąca biuletyny: „Kalkulacje rolnicze”, „Rynek, skup. sprzedaż”, „Notowania cen”.

W ostatnich latach rozwinęły się nowe formy wydawnicze jakimi są plakaty informacyjne i krótkie informacje powielane w dużych nakładach, w technice kserograficznej.

W ostatnim okresie dziesięciu pracowników ODR, będących jednocześnie podatnikami podatku rolnego, zostało wybranych na członków Walnego Zgromadzenia Poznańskiej Izby Rolnej.

Dla wielu pracowników praca w Sielinku to nie tylko wykonywanie obowiązków służbowych określonych w zakresie czynności. Jest to dla nich swego rodzaju sposób życia, gdzie zadania zawodowe stanowią ważną część ich bycia. Są to ludzie, którzy przedkładają być nad mieć.

Po czterdziestu latach działalności na polu popularyzacji postępowych metod gospodarowania ODR Sielinko jest pozytywnie postrzegany przez całą społeczność rolniczą. Jedną z ważniejszych przyczyn skutecznej pracy było stałe dążenie aby informacje dostarczane rolnikom były informacjami rzetelnymi i aby odpowiadały na bieżące zapotrzebowanie producentów rolnych.